

DUL VE YETİM AYLIKLARI İLE HAYAT SİGORTASI ÖDEMESİ DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATINDAN İNDİRİLMEZ.

I- ÖLÜM SİGORTASINDAN BAĞLANAN DUL VE YETİM AYLIKLARI HAKKINDA

1) Yargıtay 06.03.1978 gün 1/3 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı 'nda bu konuda şöyle denilmiştir:

“Haksız eylem sonucu ölen kişi, yaşamı süresince çalışmış ve maaşından düzenli olarak belirli bir miktar para kesilerek Kuruma yatırılmıştır. Zarar verenin bu paradan yararlanması söz konusu olamaz. O halde zarar veren, verdiği zararın tamamını açılan davada ödemelidir.”

2) İçtihadı Birleştirme Kararına koşut olarak Yargıtay'ın çeşitli kararlarında bu husus vurgulanmış; ölüm sigortası dalından bağlanan dul ve yetim aylıklarının tazminattan indirilmeyeceği defalarca açıklanmıştır. Örneğin,

Yargıtay 4.HD.23.05.1989 gün E.1989/1308 - K.1989/4696 sayılı kararında:

“Sosyal Sigortalar Kurumu emeklisi iken (ya da Bağ-Kur emeklisi iken) trafik olayına maruz kalıp yaşamını yitirene bağlanan aylık, destekten yoksunluk tazminatından mahsup edilemez. Çünkü her iki olgu arasında yasal bağlantı bulunmadığı gibi nedensellik bağı da yoktur”denilmiştir.

3) Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 28.11.1979 gün ve E. 1977/4-1110-K. 1979/1395 sayılı kararında da, ölüm dalından bağlanan dul ve yetim aylıklarının haksız eylemin yolaçtığı tazminattan indirilmemesinin gerekçesi şöyle açıklanmış:

“Sosyal Sigortalar Kurumu'ca davacı eşe, yalnızca ölüm sigortası dalından dul aylığı bağlanmış bulunması, Kurumca bağlanan bu yardımın belirli bir süre sigortalı olma ve prim ödemiş bulunmasından ileri gelmesi, desteğin ölümüne neden olan haksız eylemin sebep olduğu zararlar Kurumca bu vesile ile sağlanan yarar arasında uygun illiyet bağının bulunmaması, hukuki dayanaklarının farklı oluşu ve açıklanan denkleştirme kuralının esasları hep birlikte gözönünde tutulduğunda ölüm sigortasından davacı eşe kurumca bağlanan dul aylığının haksız eylemin sebep olduğu zarardan düşülmesi gerekmez. Esasen Sosyal Sigortalı ile onun hak sahiplerini sigortalılığın sona ermesinin iktisadi sonucundan korunmak amacını güder. Sigortalı olma sonucu sağlanan bu yardımlardan haksız eylem sorumlularının yararlanmalarını haklı kılacak bir hukuk kuralı da yoktur. Sosyal Sigortalar Kurumu'nun ölüm sigortasından sağladığı yardımlardan dolayı yardım ettiği kişiye halef olacağına dair yasada bir hüküm de olmadığından haksız eylem sorumluları mükerrer ödeme durumunda da kalmayacaklardır”denilmiştir.

4) Acaba içtihat değişti mi kuşkusuna yanıt olarak Yargıtay 4.Hukuk Dairesi'nin 4.HD.15.01.2008 gün E.2007/10817 - K.2008/85 sayılı kararını da örnek gösterelim. Ve şunu da ilâve edelim ki, Yargıtay Kanunu'nun 45.maddesi 5.fıkrasına göre “İçtihadı birleştirme kararları benzer hukukî konularda Yargıtay Genel Kurullarını, dairelerini ve adliye mahkemelerini bağlar” denilmesine göre, yasa ve içtihadı birleştirme kararı değişmediği sürece “ölüm sigortası dalından bağlanan dul ve yetim aylıklarının, hiçbir biçimde haksız eylem nedeniyle zarar sorumlularının ödemeleri gereken tazminat tutarlarından indirilmeyeceğine” ilişkin 06.03.1978 gün 1/3 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı'na aykırı karar verilemez.

II- HAYAT SİGORTASI HAKKINDA:

1) Türk Ticaret Yasasında, Sosyal Güvenlik Kurumlarının “ölüm sigortası” yardımlarına benzeyen “**Can Sigortalarından**” sağlanan yardımları için **Sigorta Şirketlerine ardıllık (halefiyet) ve rücu hakkı tanınmamıştır.** (TTK m.1338) Bu husus 17.01.1972 gün ve 2/1 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında açıkça belirtilmiştir.

2) Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı

Sosyal Güvenlik Kurumlarının “ölüm ve malullük sigortası” dalından bağladıkları aylıkların, haksız eylem sorumlularının ödeyecekleri tazminattan düşülmeyeceğine ilişkin 06.03.1978 gün 1/3 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı gibi, Ticaret Kanunu’ndaki can sigortalarının da tazminattan düşülmeyeceğine ilişkin 17.01.1972 gün 2/1 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı bulunmaktadır. Kararın ilgili bölümü şöyledir:

“Türk Ticaret Kanunu 1338.maddesine göre “can sigortalarında” sigortacının halefiyetinden söz edilemez ve sigortacının rücu imkanı yoktur.

Türk Ticaret Kanununun 1301.maddesinin ilk fıkrasında, "Sigortacı, sigorta bedelini ödedikten sonra hukuken sigorta ettiren kimse yerine geçer. Sigorta ettiren kimsenin vaki zarardan dolayı üçüncü şahıslara karşı dava hakkı varsa bu hak, tazmin ettiği bedel nisbetinde sigortacıya intikal eder" hükmü yer almıştır. Aynı kanunun 1361. maddesinde de bu hüküm doğrultusunda bir başka hüküm sevk edilmiştir:"Borçlarını yerine getiren sigortacı, sigortalının üçüncü şahsa tazmin ettirebileceği bir zararı tazmin ettiği takdirde 1256 ve 1258.maddelerin 2.fıkralarının hükümlerine halel gelmeksizin, üçüncü şahsa karşı sigortalının haklarına halef olur."

Türk Ticaret Kanununun 1301. maddesi hükmü, bu kanunun Sigorta Hukukuna ilişkin beşinci kitabının 2.faşlının genel hükümlere ait 1.kısımında yer aldığı için mal (bu arada yangın, ziraat ve hırsızlık) ve sorumluluk (Trafik Kanunu gereğince mali sorumluluk) yani tazminat sigortalarında uygulanır ise de, **1338. maddenin** aykırı hükmü sebebiyle **can sigortalarında sigortacının halefiyetinden söz edilemez. Çünkü, can sigortasında 1338. madde gereğince rücu imkanı yoktur.”**

(Yarg.17.01.1972 gün 2/1 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı)

3) Yargıtay kararları :

Can sigortalarında, üçüncü şahsın kusuru sonucu meydana gelen kazalardan dolayı, sigorta ettirenin sigortasından tazminat alması, sigorta ettirenin üçüncü şahsa başvuru hakkını ortadan kaldırmaz. (6762/m.1301,1338)

Can sigortalarına ilişkin olarak Türk Ticaret Kanununun 1338. maddesine göre, üçüncü şahsın kusuru neticesinde vukua gelen kazalardan dolayı **sigorta ettirenin sigortasından tazminat alması**, sigorta ettirenin üçüncü şahsa müracat hakkını ortadan kaldırmaz. Üçüncü şahıs sigorta ettirenin sigortası nazara alınmaksızın bütün zarar ve ziyanın tazmini ile yükümlü tutulur.

9.HD.07.02.1984, E.1983/9805 - K.1984/1085

Can ve yaşam sigortalarında, sigorta bedelini ödeyen sigortacının ardıllığı söz konusu olamaz ve sigorta şirketi, ölen sigortalısının mirasçılarına ödediği tazminatı, kazaya neden olan davalılardan (rücuen) isteyemez.

11.HD.29.03.1979, E.1979/1051 - K.1979/1629

Dava dışı Sigorta Şirketinin kendi sigortalısına ödemesi tazminattan düşülmez.

Dava dışı Sigorta Şirketinin ödemesi kendi sigortalısına ait aracın işletilmesine dayalı bir sorumluluğun ifası niteliğinde olup, davalıların sorumlu olduğu tazminat tutarının azaltılması sonucunu doğurmaz.Belirlenecek destek tazminatı tutarından davalının kusuruna

isabet eden tazminatın, dava dışı sigorta şirketinin ödemesi gözetilmeksizin belirlenmesi gerekir.

Davacılar vekili, murisin yolcu olduğu araçla davalıların sürücü ve zorunlu trafik sigortacısı olduğu aracın kaza yapması sonucu öldüğünü ileri sürerek, destekten yoksunluk tazminatının olay tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte ve davalı sigorta şirketinin poliçe limiti üzerinden sadece destekten yoksunluk tazminatından sorumlu olmak üzere müştereken müteselsilen tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Mahkemece, toplanan kanıtlar, kusur ve aktüerya bilirkişi raporuna göre hesaplanan destekten yoksunluk tazminatından **dava dışı Güneş Sigorta A.Ş.nin ödediği tutar, davacıların destekten yoksun kalma tazminatından düşülerek**, bakiye tazminat tutarını üzerinden davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Kararı, davacılar vekili temyiz etmiştir.

Dava dışı Güneş Sigorta A.Ş.nin ödemesi kendi sigortalısına ait aracın işletilmesine dayalı bir sorumluluğun ifası niteliğinde olup, davalıların sorumlu olduğu tazminat tutarının azaltılması sonucunu doğurmaz. Zira, dava dışı sigorta şirketinin ödemesi kendi sigortalısına ait aracın sürücüsünün kusuru ve sorumluluğu ile ilgilidir. O halde yeniden bilirkişi raporu alınarak belirlenecek destek tazminatı tutarından **dava dışı sigorta şirketinin ödemesi gözetilmeksizin** belirlenmesi gerekir iken, davalıların sorumluluğunu azaltacak biçimde yapılan hesaplama itibarla hüküm kurulmuş olması doğru görülmemiş, kararın bu nedenle dahi davacılar yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.27.3.2007, E.2005/13873 - K.2007/4833

III- SONUÇ VE YAPILMASI GEREKENLER

Yukarda açıklanan kararlarda görüldüğü gibi, araçta yolcu olarak bulunduğu sırada kaza geçirip ölen kişinin desteğinden yoksun kalanların, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan aldıkları dul ve yetim aylıkları ile, ölenin sağlığında yaptırdığı Hayat Sigortasından alınan paralar destekten yoksun kalma tazminatından indirilmez.

Sigorta Şirketleri ne yazık ki, yasaların emredici hükümlerine ve kanun gücündeki İçtihadı Birleştirme Kararlarına aykırı olarak tazminat ödememekte ve bence suç işlemektedirler.

Bunlara karşı yapılacak tek şey hemen dava açmaktır. Göreceksiniz, bu tür davalar kısa sürede sonuçlanmaktadır.

Şimdi siz dava açmadan önce, benim İstanbul Barosu Dergisi'nin 2009 yılı 4.sayısında yayınlanan ve SİTE'mizin "Araştırma Yazıları" bölümünde bulunan "Sosyal Güvenlik Kurumu gelirlerinin tazminattan indirilmeyeceğine" ilişkin yazımı ve ayrıca gene SİTE'mizin Yargıtay Kararları bölümündeki "Dul ve Yetim Aylıkları" tazminattan indirilmez" başlığı altında topladığım karar örneklerini okuyunuz. Ve vakit gecirmeden davanızı açınız.

Başarılar.